

<p>مهر</p> <p>آموزشگاه</p>	<p>تاریخ آزمون: ۱۴۰۱/۳/۱۶</p> <p>مدت امتحان: ۹۰ دقیقه</p> <p>نیاز به پاسخنامه</p> <p>دارد ○ ندارد ●</p>	<p>باسمه تعالی</p> <p>مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴</p> <p>دبیرستان غیردولتی هدی (دوره دوم)</p> <p>آزمون نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۲</p> <p>تعداد صفحه: ۵ تعداد سؤال: ۲۴</p>	<p>کلید امتحان درس: علوم و فنون ادبی (۱)</p> <p>پایه: دهم</p> <p>رشته: انسانی</p> <p>نام دبیر: خانم مقدّمی</p>							
	<p>بارم</p> <p>شرح سوالات</p> <p>ردیف</p>									
<p>الف</p> <p>تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)</p>										
<p>۵٪</p> <p>۱. جاهای خالی را براساس نظریه ارسطو در طبقه‌بندی سبک، پُر کنید. (یک مثال کافی است)</p> <p>الف) براساس زمان و دوره اثر مانند: غزوی و مشروطه</p> <p>ب) براساس قلمرو دانشی مانند: علمی و فلسفی</p>										
<p>۷۵٪</p> <p>۲. درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) قالب عمده شعر در دوره سبک خراسانی، قصیده است: درست</p> <p>ب) در زمان سامانیان اصفهان عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آید: نادرست</p> <p>پ) نیمه قرن پنجم دوران بلوغ نثر فارسی است: درست</p>										
<p>۱</p> <p>۳. در جدول زیر موارد (الف) را به موارد (ب) با توجه به روابط بین آنها وصل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="165 1191 1437 1655"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>نثر فنی</td> <td>ابوالفضل میبّدی</td> </tr> <tr> <td>کشف الاسرار و عده‌الابرار</td> <td>پارتی</td> </tr> <tr> <td>از شاعران غنایی</td> <td>کلیله و دمنه</td> </tr> <tr> <td>فارسی میانه</td> <td>شهید بلخی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	نثر فنی	ابوالفضل میبّدی	کشف الاسرار و عده‌الابرار	پارتی	از شاعران غنایی	کلیله و دمنه	فارسی میانه	شهید بلخی
الف	ب									
نثر فنی	ابوالفضل میبّدی									
کشف الاسرار و عده‌الابرار	پارتی									
از شاعران غنایی	کلیله و دمنه									
فارسی میانه	شهید بلخی									
<p>۵٪</p> <p>۴. آثار برجامانده زبان فارسی باستان به خط میخی نوشته شده است و از جمله آثار منظوم و شعرهای باقی مانده از زبان پهلوی می‌توان به درخت آسوریک یا یادگار زیربان اشاره کرد.</p>										

۵٪	۵. چه دلایلی باعث شدند تا در قرنهای پنج و شش توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی بیشتر شود؟ الف) گسترش عرفان و تصوف ب) شکل‌گیری دولت سلجوقی و استفاده از دبیران و نویسندگان تربیت یافته
۵٪	۶. شعر در قرن پنج و شش بیشتر در چه شاخه‌ها و رشته‌هایی به کار گرفته می‌شد؟ (۲ مورد را بیان کنید) مدح، هجو، طنز، وعظ، حکمت، داستان‌سرایی، تغزل و حماسه
۲۵٪	۷. عبارت زیر بیانگر کدام نوع نثر است؟ موزون «ویژگی اصلی این نثر به کارگیری سجع است و خواجه عبدالله انصاری این شیوه را به کمال رساند».
	ب زیبایی‌شناسی (۶ نمره)
۵٪	۸. درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) ارزش موسیقایی جناس همسان در سخن بسیار است: درست ب) واج‌آرایی مصوت‌ها از صامت‌ها محسوس‌تر است: نادرست
۱	۹. در کدام بیت آرایه «ترصیع» و در کدام یک آرایه «موازنه» به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) نظر تا کنی عرض نُقل است و می نفس تا کشی حرف چنگ است و نی موازنه، زیرا ترکیبی از سجع‌های متوازن و متوازی است ب) ما چو ناییم و نوا در ما ز توست ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست ترصیع، زیرا سجع متوازی دارد
۱	۱۰. کدام گزینه از نظر کاربرد «سجع» ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟ چرا؟ ب. همه سجع‌ها متوازی است الف) پشت و پناه سپاه من بود، در دیده دشمنان خار و بر روی دوستان خال. ب) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.
۷۵٪	۱۱. در بیت زیر آرایه جناس همسان (تام) و معانی آن را مشخص کنید: کنار اول: آغوش، کنار دوم: بیرون و دور پدر با پسر یکدگر را کنار گرفتند غم از دل کنار

۱	۱۲. در بیت‌های زیر، انواع جناس را مشخص کنید: الف) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مهر لب او بر در این خانه نهادیم جناس ناقص حرکتی ب) مرا زمانه ز پارم به منزلی انداخت که راضی‌ام به نسیمی کز آن دیار آید جناس ناقص افزایشی
٪ ۵	۱۳. در بیت زیر میان کدام واژه‌ها اشتقاق وجود دارد؟ صبا خاک وجود ما بدان عالی‌جناب انداز بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم
٪ ۵	۱۴. در کدام گزینه واج‌آرایی و در کدام یک واژه‌آرایی دیده می‌شود؟ الف) عمر ما را مهلت امروز و فردای تو نیست من که یک امروز مهمان توام، فردا چرا؟ واژه‌آرایی ب) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح‌خیز همچو سرمستان به بستان پای‌کوب و دست‌زن واج‌آرایی
٪ ۷۵	۱۵. در عبارت زیر میان کدام واژه‌ها سجع متوازی وجود دارد؟ «الهی به شناخت تو زندگانییم ، به نام تو آبادانییم و به یافت تو ناتوانیم ».
	پ موسیقی شعر (۶ نمره)
٪ ۵	۱۶. هر یک از اصطلاحات قافیۀ درونی و ذوقافیتین را مقابل بیت مربوط به آن بنویسید. الف) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ و وَرْد ذوقافیتین ب) گلزار و باغ عالمی چشم و چراغ عالمی هم درد و داغ عالمی چون پا نهی اندر جفا قافیه درونی
۱	۱۷. واژه «شب‌آهنگ» را یک بار با حذف همزه و بار دیگر با همزه بخوانید و به خط عروضی بنویسید: با حذف همزه: شَ با هَنگ بدون حذف همزه: شَب آ هَنگ
۲	۱۸. تقطیع هجایی بیت زیر را انجام دهید و زیر هر هجا علامت آن را بگذارید. مَرَنجان دلم را که این مرغ وحشی ز بامی که برخاست مشکل نشیند مَ رَن جان دَ لَم را کِ این مَر غِ وَح شی - - U - - U - - U - - U ز با می کِ بر خا ست مُش کِلِ نِ شی نَد - - U - - U - - U - - U

۱	<p>۱۹. با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟ منزل آن مه عاشق کش عیّار کجاست؟</p> <p>الف) ردیف کدام است؟ کجاست</p> <p>ب) واژگان قافیه را مشخص کنید. یار و عیار</p> <p>ج) حرف یا حروف اصلی قافیه را بنویسید. ار</p> <p>د) حرف یا حروف الحاقی را مشخص کنید. ندارد</p>	
۱	<p>۲۰. نوع قاعده قافیه را در ابیات زیر مشخص کنید.</p> <p>الف) چو شد روز رستم بیوشید گبر نگهبان تن کرد بر گبر بَبر</p> <p>قاعده ۲: مصوت + صامت + صامت</p> <p>ب) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را</p> <p>قاعده ۱: مصوت بلند آ به تنهایی اساس قافیه است</p>	
۵٪	<p>۲۱. عاطفه و حسّ و حال حاکم بر فضای شعر زیر را بیان کنید: شادی و شور عاشقانه</p> <p>معشوقه به سامان شد تا باد چنین بادا کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا</p> <p>زان خشم دروغینش زان شیوه شیرینش عالم شکرستان شد تا باد چنین بادا</p> <p>عید آمد و عید آمد یاری که رمید آمد عیدانه فراوان شد تا باد چنین بادا</p>	
	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)</p>	<p>ت</p>
۵٪	<p>۲۲. شعر زیر را بخوانید و دو مورد از ویژگی‌های زبانی آن را بنویسید. سادگی، کمی لغات بیگانه، واژگان کهن، سادگی ساختمان واژگان</p> <p>بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی</p> <p>ریگ آموی و درشتی راه او زیر پایم پرنیان آید همی</p> <p>آب جیحون از نشاط روی دوست خنک ما را تا میان آید همی</p> <p>ای بخارا شاد باش و دیر زی میر، زی تو شادمان آید همی</p>	

۱ / ۵	<p>۲۳. حکایت زیر را بخوانید و آن را از نظر ویژگی‌های سبکی بررسی کنید. (۶ مورد بیان کنید)</p> <p>«آورده‌اند که به فلان شهر درختی بود و در زیر درخت سوراخ موش، و نزدیک آن گربه‌ای خانه داشت؛ و صیادان آنجا بسیار آمدندی. روزی صیاد دام بنهاد. گربه در دام افتاد و بماند و موش به طلب طعمه از آن سوراخ بیرون رفت. به هر جانب برای احتیاط چشم می‌انداخت و راه سره می‌کرد، ناگاه نظر بر گربه افکند. چون گربه را بسته دید شاد گشت. در این میان از پس نگریست، راسویی از جهت او کمین کرده بود؛ با خود گفت: درِ بلاها باز است و انواع آفت به من محیط و راه مخوف، و با این همه دل از خود نشاید برد...».</p> <p>نثر داستانی، حذف فعل به قرینه، کاربرد واژگان عربی، جملات کوتاه، تعداد زیاد فعل، توصیفات بسیار و دقیق، استفاده از آرایه‌های ادبی (کنایه)</p>												
۲	<p>۲۴. با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">آمد نفس صبح و سلامت نرسانید</td> <td style="width: 50%;">بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید</td> </tr> <tr> <td>یا تو به دم صبح سلامی نسپردی</td> <td>یا صبحدم از رشک سلامت نرسانید</td> </tr> <tr> <td>من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم</td> <td>چه سود که بختم سوی بامت نرسانید</td> </tr> <tr> <td>بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرَد</td> <td>زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید</td> </tr> <tr> <td>عمری است که چون خاک جگرتشنه عشقم</td> <td>و ایام به من جرعه جامت نرسانید</td> </tr> <tr> <td>خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟</td> <td>کاو چاشنی کام به کامت نرسانید</td> </tr> </table> <p>الف) سه ویژگی ادبی را بنویسید. قالب: غزل، کاربرد تخلص، کاربرد آرایه‌های ادبی (تشخیص، تشبیه، واج‌آرایی و...)</p> <p>ب) سه مورد از ویژگی‌های زبانی شعر را بنویسید.</p> <p>سادگی جملات و واژگان، نبود واژگان دشوار، کوتاهی جملات، کاربرد اندک واژگان عربی، کاربرد واژگان مرکب</p> <p>پ) قلمرو فکری شعر را بررسی کنید. بیان ناامیدی و ناکامی شاعر، شکایت شاعر از روزگار، نداشتن بخت و اقبال</p>	آمد نفس صبح و سلامت نرسانید	بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید	یا تو به دم صبح سلامی نسپردی	یا صبحدم از رشک سلامت نرسانید	من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم	چه سود که بختم سوی بامت نرسانید	بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرَد	زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید	عمری است که چون خاک جگرتشنه عشقم	و ایام به من جرعه جامت نرسانید	خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟	کاو چاشنی کام به کامت نرسانید
آمد نفس صبح و سلامت نرسانید	بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید												
یا تو به دم صبح سلامی نسپردی	یا صبحدم از رشک سلامت نرسانید												
من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم	چه سود که بختم سوی بامت نرسانید												
بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرَد	زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید												
عمری است که چون خاک جگرتشنه عشقم	و ایام به من جرعه جامت نرسانید												
خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟	کاو چاشنی کام به کامت نرسانید												
	<p>پیروز و سربلند باشید</p>												